

อาหารสมอง Kiwifruit เป็นผลไม้จีน

วีรกร ตรีเศศ

ถ้าผมเขียนว่ากีวีฟรุต (Kiwifruit) เป็นผลไม้ของจีนแต่ไปปลูกในนิวซีแลนด์ คงมีคนสงสัยว่าจริงหรือไม่เป็นแน่ เพราะใคร ๆ ก็รู้ว่าตัวกีวี (Kiwi) นั้นเป็นสัตว์พื้นเมืองของนิวซีแลนด์ ขอความกรุณาอ่านต่อไปครับ แล้วท่านผู้อ่านจะหายสงสัย

Kiwifruit หรือ Kiwi มีชื่อดั้งเดิมว่า Chinese Gooseberry ต่อมาเมื่อมาเติบโตที่นิวซีแลนด์ ก็เปลี่ยนชื่อเป็น Melonette ได้สักพัก และในที่สุดก็เป็นชื่อ Kiwifruit เมื่อประมาณ ค.ศ. 1962 Kiwi นอกจากจะเป็นนกพื้นเมืองหรือสัตว์ประจำชาติแล้ว ยังเป็นชื่อตลาดที่เรียกคนนิวซีแลนด์อีกด้วย (เหมือน Aussie สำหรับคนออสเตรเลีย)

ชื่อ New Zealand นั้นถ้าเปลี่ยน z เป็น s ก็จะมีความหมายขึ้นมาทันทีเพราะเดิมนักเขียนแผนที่ชาวดัชในสมัยโบราณเรียกว่า Nova Zeelandia ตามชื่อจังหวัดหนึ่งในเนเธอร์แลนด์คือ Zeeland (Sealand ในภาษาอังกฤษ)

ประวัติศาสตร์ของมันก็คือ Kiwi fruit ซึ่งมีชื่อทางชีววิทยาว่า Actinidia deliciosa เป็นผลไม้พื้นเมืองของจีนตอนใต้ ชื่อเดิมในภาษาจีนคือ Yang Tao และเคยถูกประกาศเป็นผลไม้ประจำชาติจีนด้วย สายพันธุ์อื่นที่ใกล้เคียงมีอยู่ในอินเดีย ญี่ปุ่น และภาคตะวันออกเฉียงใต้ของไต้หวัน

ในต้นศตวรรษที่ 20 อาจารย์ใหญ่โรงเรียน Wanganui Girls College ชื่อ Mary Isabel Fraser ได้ไปเยือนโรงเรียนในเมือง Yichang ในปี 1906 และนำเมล็ดกลับมาปลูกที่โรงเรียนในเมือง Wanganui ซึ่งอยู่ในเกาะเหนือ เมืองนี้มีโรงเรียนมัธยมชายเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงคือ Wanganui Collegiate

Alexander Allison เป็นผู้นำเมล็ด Kiwifruit มาเพาะจนออกผลในปี 1910 และเมื่อได้ผลดีก็มีผู้เพาะปลูกพัฒนาพันธุ์อีกหลายราย จนในที่สุดก็ปลูกเชิงการค้าได้สำเร็จในปี 1924

หลังสงครามโลกครั้งที่สองนิวซีแลนด์ก็เริ่มส่งออก ซึ่งสามารถทำได้ดีด้วยการวิจัยพัฒนาพันธุ์ให้เหมาะสมต่อการขนส่ง และเมื่อชาวโลกติดใจรสชาติ Kiwifruit ก็กลายเป็นผลไม้

นานาชาติไป ปัจจุบันประเทศที่ผลิตได้มากที่สุดในโลกคืออิตาลี รองลงมาคือนิวซีแลนด์ อิตาลี ฝรั่งเศส กรีซ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา คานาดา และกัมพูชา

ในจีนผู้คนไม่นิยมปลูกไว้กินมาเป็นเวลานานแต่เก็บผลไม้ชนิดนี้จากป่า (รสเปรี้ยวสู้จากต่างชาติไม่ได้แน่นอน) อย่างไรก็ตามปัจจุบันเริ่มมีการปลูกกันแล้วแต่ไม่มากนัก โดยปลูกกันส่วนใหญ่ในบริเวณภูเขาเหนือขึ้นไปจากแม่น้ำแยงซี และปลูกในบริเวณอื่นด้วย เช่น ในมณฑลเสฉวน

Kiwifruit มีเปลือกบางสีน้ำตาลแก่ออกเขียวและมีขน เนื้อเป็นสีเขียว หากหั่นขวางจะเห็นความวิจิตรงดงามของลายเส้นอย่างเหลือเชื่อ มีรสชาติหวานอมเปรี้ยวคล้ายมะปราง

อย่างไรก็ดีในปัจจุบันมีการพัฒนาอีกพันธุ์หนึ่งคือ *Actinidia chinensis* ขึ้นมาเป็นสีทองแดง ทั้งเปลือกและเนื้อมีรสชาติเหนือกว่า (ในความรู้สึกของผู้เขียน) เพราะออกรสไปทางผลไม้แถบบ้านเรา หน้าตาคล้าย Kiwifruit พันธุ์ดั้งเดิม แต่ลูกใหญ่กว่าและราคาสูงกว่า ปัจจุบันเป็นที่นิยมทั่วโลก แต่ในบ้านเราแทบไม่เห็น

ในปี 2010 มีผู้เปิดตัวสายพันธุ์ใหม่มีชื่อว่า ENZARed โดยเอามาจากพันธุ์จีนซึ่งมีชื่อว่า Hong Yang ในตอนแรกเพาะปลูกกันในจีน ปัจจุบันปลูกกันทั่วโลกเพราะรสชาติถูกปาก เสียแต่ว่าเก็บไว้ได้ไม่นาน จึงยังไม่สามารถทำการค้าได้กว้างขวางเหมือนสองสายพันธุ์เดิม

Kiwifruit เป็นแหล่งใหญ่ของวิตามินซี โปแตสเซียม วิตามินอี และวิตามินเอ เปลือกของมันเป็นสารต้านอนุมูลอิสระ (antioxidant) และอุดมด้วยสาร flavonoid (เช่นเดียวกับต้นหอม) นอกจากนี้เมล็ดมันยังมี omega-3 fatty acid และ alpha-linolenic acid อีกด้วย

อย่างไรก็ดีบางคนอาจแพ้ได้ โดยคนที่แพ้มะละกอ สับปะรด หรือน้ำยางมักแพ้ kiwifruit ด้วย ในลูก kiwifruit อุดมด้วย enzyme ชื่อ actinidin ซึ่งย่อยสลายโปรตีนได้ดี และทำให้เนื้อนุ่ม (คล้ายยางมะละกอดิบ) ซึ่งอาจมีคนที่แพ้สารนี้ ดังนั้นจึงแนะนำให้ทานผลสุก

ต้น kiwi เติบโตได้ดีในอากาศเย็นและร้อนเพียงพอในหน้าร้อน ผู้ปลูกต้องปักหลักที่แข็งแรงให้เลื้อยคล้ายองุ่นเนื่องจากออกลูกดอกอาจหนักเป็นต้น ๆ ต่อไร่ ผู้ปลูกต้องพรวนดินให้ดีเพื่อให้น้ำและอากาศเข้าถึงรากได้ ต้น kiwi ที่สมบูรณ์สามารถออกลูกได้เมื่อมีอายุเพียงปีเดียวเท่านั้น และออกได้ตลอดแต่ก็ให้ออกลูกเพียง 3 ปี ก่อนที่จะเปลี่ยนต้นใหม่

ในด้านการตลาด ต้องถือว่ามีชื่อ kiwi เข้าท่า เพราะบอกแหล่งที่มา ให้ความรู้สึกที่แปลกตื่นเต้นและรู้สึกว่ามีมาจกแดนไกล (มีคนในโลกที่เคยเห็นตัวก็อีกไม่มาก แต่รู้กันทั่วว่าเป็นนก

พื้นเมืองของนิวซีแลนด์ บางคนเห็นตัวก็เวียนศีรษะ(ตรงเท้า) อย่างที่ฝรั่งเรียกว่า exotic ซึ่งถ้าเป็นชื่อเดิมคือ Chinese Gooseberry คงไม่รุ่งเป็นแน่ โดยเฉพาะในต้นทศวรรษ 1960 ที่การปฏิวัติวัฒนธรรมของเหมา เจ๋อตุง ให้ภาพลบบของจีนแก่ชาวโลก

นิวซีแลนด์มีได้เพียงเอาผลไม้ประจำชาติจีนมาปลูกเท่านั้น หากพัฒนาพันธุ์ขึ้นด้วย จนมีผลโตมีรสชาติดีขึ้นและสามารถขนส่งได้โดยไม่ทำให้นิ่มและ

คนไทยเราเอาลำไยจากจีนตอนใต้มาปลูกเมื่อประมาณ 100 ปีก่อน โดยพระราชชายา เจ้าดารารัศมี เป็นผู้ทรงบุกเบิกให้ปลูกทางเหนือ แต่เราได้พัฒนาพันธุ์อย่างเป็นขั้นตอนเชิงวิทยาศาสตร์แบบนิวซีแลนด์ แต่เราโชคดีที่ชาวบ้านคัดพันธุ์กันเองโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบกับดินฟ้าอากาศเหมาะต่อการปลูกจนมีรสชาติแข่งกับลำไยดั้งเดิมของจีนได้อย่างสบายจนคนจีนตอนใต้ได้ซื้อลำไยไปจากไทยมากมายในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา

kiwifruit ส่งออกเป็นลำเป็นสันได้ส่วนหนึ่งเพราะชื่อและการสื่อความเป็นนิวซีแลนด์ ถ้าลำไยจะเดินตามรอยนี้ เราจะตั้งชื่ออะไรดีครับ

เครื่องเคียงอาหารสมอง

ได้พบเรื่อง “มีเพียงฉันที่ไม่ได้กินฟรี” ที่คนจีนอ่านกันเป็นร้อยล้านคนจนได้รับรางวัลมากมายในปี 2006 ผู้แต่งชื่อ “ภรรยาคุณเลี้ยว” ผู้แต่งใช้อักษรจีนเพียง 800 ตัว โดยสามารถบรรยายถึงสภาพสังคมจีนยุคใหม่ได้อย่างสุดยอด

วันนี้เป็นวันสุดสัปดาห์ พวกเพื่อน ๆ สมัยเรียนอยู่ชั้นมัธยมได้นัดชุมนุมพบปะสังสรรค์กันที่ภัตตาคารเทียนอัน นับตั้งแต่สำเร็จการศึกษาพวกเพื่อนเก่าได้นัดพบปะกันสม่ำเสมอ มีแต่ฉันเท่านั้นที่ขาดการติดต่อกับพวกเพื่อน ฉันทำงานวาดภาพผลิตภัณฑ์ในโรงงานแห่งหนึ่ง ฉันและสามีต่างก็ช่วยกันทำมาหากินเลี้ยงดูครอบครัวด้วยรายได้ที่ไม่มากนัก ความจริงฉันตั้งใจจะไม่ไปร่วมงานเลี้ยง แต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธเพื่อน ๆ ได้ ก็เลยต้องรับปาก สามีของฉันยุ่งอยู่กับการทบทวนบทเรียนให้ลูกชายซึ่งลูกชายของเรากำลังเตรียมตัวเข้าเรียนชั้นมัธยมเพื่ออยากให้ลูกชายได้เรียนในโรงเรียนมัธยมที่ดีมีชื่อเสียง พักนี้สามีต้องวิ่งเต้นเข้าหาผู้บริหารโรงเรียนซึ่งจนบัดนี้ก็ยังไม่ทราบผลว่าสำเร็จหรือไม่ ก่อนออกจากบ้านฉันเหลือบมองดูลูกชายแล้วจึงเดินออกไป

ภัตตาคารเทียนอัน เป็นภัตตาคารหรูชั้นหนึ่ง เมื่อฉันเดินเข้าไปห้องที่จองไว้พวกเพื่อน ๆ มากันครบแล้ว ทักทายฉันเกรี้ยวกราว ยังไม่ทันได้นั่งต่างก็แย่งกันยื่นนามบัตรให้ฉัน พลิกดูนามบัตรแต่ละคนต่างก็มีตำแหน่งใหญ่โต เป็นผู้จัดการ ผู้บริหารต่าง ๆ แม้กระทั่งอาสุษย์ซึ่งเรียนไม่เอาไหนที่สุดสอบได้ที่โหล ก็ยังได้เป็นตำรวจ เป็นผู้กำกับสถานีตำรวจ

มองดูอาหารที่พนักงานเอามาเสิร์ฟ ฉันหุดตาเลยไปหมด นั่งนึกสงสารตัวเองที่ผ่าน ๆ มาไม่เคยได้ลิ้มรสอาหารพวกนี้เลย คำนวณในใจค่าอาหารโต๊ะนี้มีมูลค่าเท่ากับรายได้ของฉันถึง 3 เดือนทีเดียว อาสูยตำรวจทำตัวเหมือนเจ้าภาพงานเลี้ยงนี้ ชักชวนเพื่อน ๆ ให้กินกันไม่หยุด และรินเหล้าแจกทุกคน คีบอาหารให้คนโน้นคนนี้ ปากก็พูดไม่หยุดว่า “กิน พวกเรากิน มื้อนี้ผมจัดการเอง ไม่ต้องห่วง” พรรคพวกทุกคนไม่มีใครขัดศรัทธา ทั้งกินทั้งดื่ม สนทนากันอย่างสนุกสนาน

เมื่อสมควรแก่เวลา หลังจากที่ยกกันอย่างอิมหน้าสำราญแล้ว ก็เป็นเวลาที่ต้องแยกย้ายกลับกัน ฉันสังเกตดูไม่มีใครแสดงความใจกว้างที่จะเป็นผู้เคลียจ่ายค่าอาหาร ในที่สุด อาสูยก็ควักโทรศัพท์ออกมากดหมายเลขแล้วพูดว่า “เสี่ยวหลี่ คินนี่ออกไปจับกุมกวาดล้างได้อะไรใหม่.. ..เออ ดี ดี ส่งมาพบผมที่ภัตตาคารเทียนอันสักคนให้มาช่วยจ่ายค่าอาหารหน่อย”

พูดจบเขาก็เก็บโทรศัพท์เข้ากระเป๋าด้วยความภาคภูมิใจ พวกเพื่อนก็เฮด้วยความสนุกสนาน ต่อมาไม่ถึง 15 นาที ก็มีชายวัยกลางคนผลัดประตูเข้ามา พอเห็นยอดเงินในใบเสร็จก็หน้าน่วควัซมวด ดูเหมือนว่าเงินสดเขามีไม่พอจ่าย เขาควักโทรศัพท์ออกมาพร้อมทั้งกดโทรพูดว่า “คุณเสี่ยวหรือครับ ผมครูใหญ่ห่ม่านะครับ เรื่องลูกชายของคุณที่ฝากมาเข้าโรงเรียนมัธยมของผมนั่น เป็นอันว่าผมตกลงรับไว้แล้วนะครับ แต่พอตีวันนี้ผมเชิญเพื่อน ๆ มาเลี้ยงอาหาร อยากขอให้คุณมาช่วยจ่ายค่าอาหารได้ไหมครับ ผมอยู่ที่ภัตตาคารเทียนอันห้อง 203....”

หลังจากนั้นประมาณ 20 นาที มีคนมาเคาะประตู พอประตูเปิดออกมา ทันทีที่เห็นสามีที่ใส่แว่นสายตาดำหนาเตอะของฉันทันทีคือผู้เดินเข้ามา ฉันทันทีเป็นลมล้มฟุบลงทันที

น้ำจิ้มอาหารสมอง

A good past is the best thing a man can use for a future reference.

อดีตที่ดีเป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่มนุษย์สามารถใช้เป็นประโยชน์ในการอ้างอิงสำหรับอนาคต

